

szes kerámia kultúrájának települési objektumai. Szabálytalan, sekély objektumok mellett több tárológödröt és árkot sorolhatunk ebbe az időszakba. Feltártunk egy építményszerű objektumot is, mely több, mély tárolórésszel rendelkezett. A telep kevés számú objektumából aránylag sok kerámiatöredék mellett, viszonylag kevés állatcsontot és paticsot gyűjtöttünk. Említést érdemelnek a részben szórványként előkerült kőbalták és kőeszközök.

A lelőhely nyugati részén találtuk meg a *Balaton-Lasinja kultúra* objektumait. Néhány, általában minimális leletanyagot tartalmazó, sekély gödör mellett, egy nagyobb területen elszórtan sok kerámiatöredék és több kőeszköz került elő. Objektumot nem lehetett meghatározni, a kerámiatöredékek kopása miatt feltételezhető, hogy a víz hordta össze egy helyre a leletanyagot. Feltártunk egy erősen szétszántott urnasírt is, melynek csak a legalja maradt meg. Egy nagyobb edény aljtöredéke tartalmazta a hamvakat, kísérő lelet nem volt.

A *kelta kort* egyetlen sekély gödör képviselte, melyből néhány kerámiatöredék mellett vassalak került elő.

A neolit teleppel megegyező területen találtuk meg az *Árpád-kori* települést. Számos árok és sekély gödör mellett az egyik objektum, igaz feltételelesen, vasolvasztó lehetett. Az előkerült, viszonylag szerény leletanyagban fazéktöredékek mellett néhány vastárgyat és vassalakot találtunk.

HONTI SZILVIA – SIKLÓSI ZSUZSANNA –
NÉMETH PÉTER GERGELY

340. Sellye határa

(Baranya megye) U, R, B, Ró, Á, Kk

A város rendezési tervéhez kapcsolódó régészeti örökségvédelmi hatástanulmány előkészítésére 2004. június 2–3-án terepbejárást végeztünk a teljes közigazgatási területen. Sellye régészeti lelőhelyeinek szisztematikus felkutatása még nem történt meg. A településről először 1868-ban kerültek elő római kori éremleletek, később a pécsi múzeum régészei végeztek helyszíneléseket, terepbejárásokat. A korábbi ismert és a terepbejárás során újonnan azonosított lelőhelyekkel együtt összesen 18 lelőhelyet találtunk a város területén. A középkori és török kori források feltárása és feldolgozása átlagosnak mondható. A mai közigazgatási határon belül a középkorban legalább négy falu – Sellye, Csöbörfalva, Jánosfalva és Igrici – létezett. A helyi hagyomány két további faluról (Kisfalu, Diás) is tudott. Az írott forrásokban 1748-ban jelenik meg Cseberfalva,¹⁵ amely nevét Cseber-Csöbör nevű birtokosától kapta. Ma a község határ DK-i szélénél fekvő területet nevezik Csöbörfának vagy Cseberfának.¹⁶ A falu régészeti nyomait a

14. sz. lelőhelyen találtuk meg. Ide sorolható még a 11–13. sz. lelőhely is.

A birtokosról elnevezett Jánosfalva első említését 1454-ből ismerjük, ekkor itteni köznemes nevében fordul elő. Ma a község határ K-i részén fekvő területet nevezik Jánosfának.¹⁷ A település régészeti nyomait még nem ismerjük. Az írott forrásokban először csak 1500-ban jelentkező Igrice¹⁸ neve királyi igricek, azaz énekmondók, mulattatók lakhelyére utal, ennek alapján viszont a falu eredete visszanyúlik az Árpád-korra.

A belterületől K-re, a csányosztrói határ közelében van a Puszta nevű terület, ahol cserépdarabokat találtak. A hagyomány szerint itt volt Igric község. 2004. évi terepbejárásunkon a részben illegális szemétkerakónak használt 10. sz. lelőhelyen Árpád-kori és késő középkori edénytöredékeket gyűjtöttünk. Pesty Frigyes adatközlője szerint Diás és Kisfalu (Kisfalu) hajdan település volt, ahonnan a 18. sz. közepén a lakosok beköltöztek Sellyére. A két települést nem ismerik a történeti munkák, de a hagyományt – legalábbis részben – igazolja az a körülmény, hogy a Deás-dűlőben Árpád-kori–késő középkori falu és kohásztelep maradványait sikerült rögzíteni.

A terepbejárás során regisztrált 18 lelőhely jellege: őskori (azon belül nem meghatározható korú); újkőkori (lengyeli kultúra); középső rézkori; bronzkori; késő bronzkori (halomsíros kultúra) telepnyomok; római kori telepnyom és éremlelet; kora Árpád-kori temető; középkori telepnyomok; Árpád-kori vaskohó; késő középkori falu és telepnyomok; késő középkori–kora újkori vár; újkori mészégető kemence, temető.

Munkatársak: Marton Tibor, Stibrányi Máté, Szabó Zoltán.

GÁBOR OLIVÉR

341. Sē, Kertalja-dűlő

(Vas megye) Ő, A, Kk

2004. április 22. és május 27. között végeztük el a 89. sz. főút Szombathelyt elkerülő szakasza folytatásaként a Bucsu felé vezető új útszakasz 4+300–8+800 km-szelvény közti szakaszán 2001-ben terepbejárással rögzített 4 lelőhely feltárását. A lelőhelyek számozása folytatása a Bucsu–országhatár szakaszon megfigyelt lelőhelyeknek.

Szinesepatak K-i terasza: Néhány késő középkori gödröt tártunk fel, kevés edénytöredékekkel. Néhány erodálódott, jellegtelen őskori edénytöredéket is gyűjtöttünk.

Szinesepatak Ny-i terasza: Több mint 100 objektumot tártunk fel, amelyek mindegyike az avar korra keltezhető. Oszlopszerkezetes házrészletek, szemétködrök, karám részlete és egy kemence jelenti a település elemeit. A ka-

15 CsÁNKI D.: Magyarország történelmi földrajza. II. köt., Bp., 1894, 477.

16 Baranya megye földrajzi nevei II. köt. Pécs, 1982, 263/266.

17 Baranya megye földrajzi nevei II. köt. Pécs, 1982, 263/257.

18 CsÁNKI D.: Magyarország történelmi földrajza. II. köt., Bp., 1894, 491.

rám és a kemence építésénél egy közeli római kori település vagy villa kő- és tegulaanyagát használták fel.

Munkatársak: Kelbert Krisztina, Vámos Gábor régésztechnikusok.

ILON GÁBOR

342. Sióagárd, Kenderföldek

(Tolna megye) Ó, Ró

Légi felderítés közben a Sió-parton, szántásban kerek, sötét gyűrűt vettem észre. 2004. május 4-én terepbejárás során a szántásban szórványosan őskori és római kori leleteket gyűjtöttem. A kerek gyűrű valószínűleg vizenyős sávval övezett domb lehet. Erődítésre utaló nyomokat nem találtam. A területet a gát építések erősen megbolygatták.

MIKLÓS ZSUZSA

343. Sitke, Újhegy

(Vas megye) Ó, Á, Kk

2004. december 13-án régészeti és örökségvédelmi hatástanulmány készítését megelőző terepbejárást végeztünk a tervezett lakóterület helyén, ahol régészeti leletek gyűjthetők. Összefüggő, jól lehatárolható telepnyomokat nem tapasztaltunk. A leletanyag kerámiatöredékekre és egy darab kovára korlátozódik. Az anyag többsége középkori vagy még fiatalabb. Kis hányadát képezi az Árpád-kori és nem jellegzetes őskori kerámia. Szétszántott objektumokat nem figyeltünk meg. A területen tapasztalt nagy szintkülönbség és a lejtésre megegyező talajművelés miatt az erózió lehordta a leletek nagy részét. A késő középkori leletek nagyszámú előfordulásának oka a templomtól a szőlőig vezető, máig használt út lehet.

Munkatársak: Kelbert Krisztina, Czékus Károly, Vámos Gábor.

ILON GÁBOR

344. Solymár, Krughanselgraben-Äcker

(MRT 7. k. 25/3 lh.)

(Pest megye) B, V

A 10. sz. úttól délre, az angol katonai temető mellett építkezést terveztek. A leendő építési területen azonban egy 200×100 m kiterjedésű, őskori régészeti lelőhely van, amely terepbejárás során vált ismertté.

2004 novemberében–decemberében próbaásatást végeztünk az urnasíros kultúra feltételezett településének területén. A gépi erővel húzott 22 két méter széles kutatóárokka az építési terület 10%-át vizsgáltuk át. A 350–100 m hosszú árokban 93 régészeti objektumot észleltünk, melyek közül legalább 30 egy nagyméretű árokrendszerhez tartozik, mely északon és délen ívelődve keríti be a település objektumait. Az északi ároktól É-ra van a település temetője – itt több urnasírt találtunk, melyek a humuszban, sírfolt nélkül, a mai felszínhez közel helyezkednek el. A kisméretű urnákat valószínűleg tállal

fedték be, a hamvak az urnában voltak. Az egyik sírnál a hamvak mellett és az urna körül spirális bronzgyöngyöket találtunk. A település objektumai közt kemencék és különféle rendeltetésű gödrök vannak – ezek egy része a déli árokrendszeren kívül, attól délre helyezkedik el.

A lelőhely nagyobb kiterjedésű, mint azt az MRT jelzi. A próbaásatással megvizsgált területen K–Ny-i irányban mintegy 420 m hosszú, É–D-i kiterjedése 100–250 m. A lelőhely nyugaton tovább terjed az átvizsgált 4053/7 hrsz. terület határánál.

Munkatárs: Fánsci Tamás fotós, ásatási technikus.

MARÓTI ÉVA

345. Sopron, Bécsi utca 9–11.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Á, Kö, Kú

2004 áprilisában helyszíni szemlét tartottam a telken folyó építkezésen, majd megelőző feltárást végeztem. Egyrészt a Szent János templom szomszédsága miatt érdekelni fog a terület egy rövid folyosóval összeköttetésben is áll a templommal –, másrészt igen közel van a Szélmalom utca 17. nevű lelőhelyhez, ahol – többek között – római kori objektumokat tártunk fel.

A Bécsi utca szintjéhez a meglévő épület mögött egy felső udvar tartozik, ezt egy korábbi épülethől megtartott árkados, támfalként funkcionáló kőfal határolja. Ezen a felső udvaron a 19. században „Víg paraszt” néven működő fogadó falmaradványait tudtuk dokumentálni, ami egy – falazási technikája alapján – középkori épület felhasználásával jött létre. A középkori épületben esetleg a johannita rendhez tartozó épületet sejtethetünk. A nevelőotthon és a templom közötti szakaszon a fogadóhoz tartozó téglapadlót és egy emésztőgödrot tártunk fel, ami közvetlenül a templom falához épült. Ezen terület átvágásakor középkori kőfal rövid szakasza került elő néhány Árpád-kori kerámiatöredék kíséretében. A templom Ny-i oldalán lévő 16. századi ajtót annak küszöbszintjéig feltártuk.

Az épület belsejében nyitott szondák és árkok zömmel legújabb kori anyagot eredményeztek, kivételt képez a pince, ahol kevés Árpád-kori és római kori kerámiatöredék került elő; továbbá a földszint 7. helyiség 7. árka, amiben középkori falrészletet találtunk, ami összefüggésben lehet a templom mellett feltárt falszakasszal.

Az alsó udvart árkokkal vizsgáltuk meg, szórványként kerültek elő római kori cserepek. A Szélmalom utca felőli szakaszon egy összefüggő területet tártunk fel, ahol kisebb római kori, középkori és újkori objektumok kerültek elő. A kerítésfal alatt egy feltehetően középkori kutat találtunk.

GABRIELI GABRIELLA

346. Sopron, Hátulsó utca 10–12.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Á

Megelőző feltárást végeztünk a telken, ahol az Ógabona tér 44–46. sz. alatt korábban feltárt 5. századi temető